

Reactie op vragen van De Vereniging Vrienden van het Afferdense Dijk- en Waailandschap

In verband met het voornemen voor de aanleg van een buitenplaats aan de Van Heemstraweg te Afferden is het ontwerpbestemmingsplan 'Buitenplaats van Heemstraweg Afferden' opgesteld. Dit plan bevindt zich op dit moment in de fase van ontwerp naar vaststelling. Mevrouw Koenen-Kortz heeft namens de Vereniging Vrienden van het Afferdense Dijk- en Waailandschap een aantal vragen gesteld aan de Gedeputeerde de heer Kerris over het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Hieronder gaan we in op de gestelde vragen.

Allereerst geven we een samenvatting van het voornemen op basis van de stukken van de gemeente en initiatiefnemer en vervolgens gaan we in op de vragen van de Vereniging over GO en GNN.

Voornemen

Het voornemen bestaat uit de bouw van een woning op een agrarisch perceel nabij een wiel waar in de huidige situatie een schuur en paardenbak aanwezig zijn. De schuur en paardenbak worden verwijderd ten behoeve van de bouw van de woning. Richting de woning wordt een oprijlaan aangelegd en om de woning wordt een tuin met een bijgebouw gerealiseerd. Langs de westrand wordt een wandelpad gerealiseerd. Uit de inrichtingsschets wordt verder duidelijk dat de oeverzone van de wiel wordt vergraven om het wateroppervlak te vergroten. Langs de wiel en langs de watergangen aan de rand van het perceel worden natuurvriendelijke oevers aangelegd.

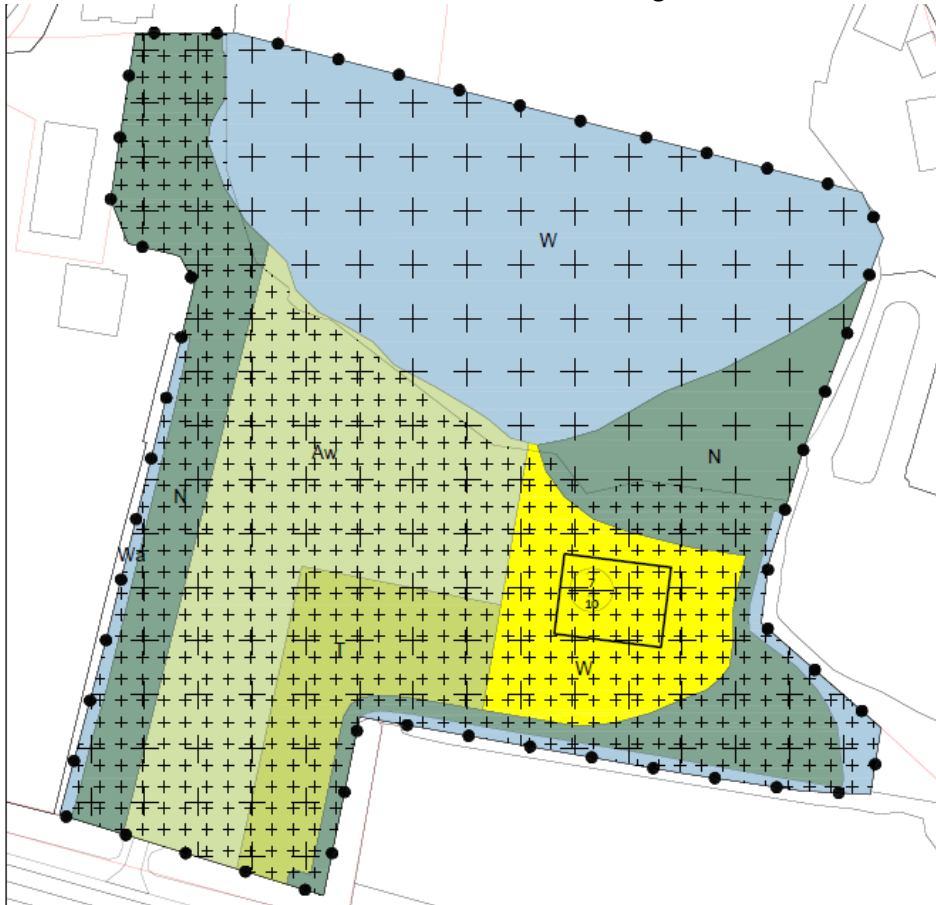
Figuur 1. Inrichtingsschets

Vigerende bestemmingsplan

De locatie waar de ontwikkelingen zijn voorzien maakt onderdeel uit van het vigerende bestemmingsplan "Kom Afferden" van 16 februari 2012. De huidige enkelbestemming van de locatie van de beoogde woning is nu Agrarisch met waarden. Tevens is de dubbelbestemming Waarde – Archeologie van toepassing. De watergangen langs de rand van het perceel en de wiel hebben de enkelbestemming Water.

Nieuwe bestemmingsplan

Om de bouw van de woning mogelijk te maken, wordt in het nieuwe bestemmingsplan een woonbestemming met bouwvlak opgenomen. De gronden rond de oprijlaan krijgen de bestemming tuin, terwijl de gronden aan de westzijde de bestemming Agrarisch met waarden behouden. Ook de wiel en de watergangen om het perceel behouden hun bestemming. De bosschage ten noorden van de te realiseren woning en de randen van de tuin langs de watergangen krijgen de bestemming natuur. Dit laatste ten behoeve van natuurontwikkeling.

Figuur 2. Verbeelding nieuwe ontwerpbestemmingsplan.

GNN en GO

Het Wiel en de bosschage ten zuidoosten van het wiel zijn aangewezen als GNN. De rest van het plangebied is aangewezen als GO.

Quickscan ecologie

In het kader van de bestemmingsplanprocedure is een quickscan ecologie uitgevoerd. Hierin is het volgende voornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en aan het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid (GNN en GO). In de quickscan wordt aangegeven dat het volgende initiatief is getoetst: "De initiatiefnemer is voornemens een nieuwe woning op de onderzoekslocatie te realiseren. Ten behoeve van deze nieuwbouw wordt de bestaande schuur gesloopt en de paardenbak Verwijderd."

In het rapport wordt zijn de volgende conclusies opgenomen over het GNN en GO:

"Het plangebied maakt deel uit van het Gelders Natuurnetwerk(GNN) en de Groene

Ontwikkelingszone (GO) (zie figuur 7.2). Het voornemen draagt bij aan de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van zowel GNN als de GO heeft door zijn locatie, aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN/GO. Vanuit het provinciale natuurbeleid is er daarom geen bezwaar tegen de voorgenomen ingreep. Een nadere beoordeling is niet nodig.

Het bosje blijft intact en het wiel wordt voor een deel teruggebracht naar oude staat en zal worden uitgebreid met natuurvriendelijke oevers. Hierdoor doet het geen afbreuk aan het NNN en door de getroffen maatregelen zal de ecologische waarde hier versterkt worden.”

Visie op het voornemen ten aanzien van GO

Een groot deel van het plangebied vormt onderdeel van GO. Voor een nieuwe ontwikkeling binnen het GO geldt op grond van de Verordening Gelderland het volgende:

1. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen de [Groene ontwikkelingszone](#) maakt geen nieuwe grootschalige ontwikkeling mogelijk die leidt tot een significante aantasting van de [kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone](#) van het betreffende gebied, tenzij:
 - a. er geen reële alternatieven zijn;
 - b. sprake is van redenen van groot openbaar belang;
 - c. de negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt;
 - d. de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd overeenkomstig de artikelen [2.39](#), derde tot en met zesde lid, en paragraaf [2.6.3](#).
2. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen de Groene ontwikkelingszone kan een nieuwe kleinschalige ontwikkeling mogelijk maken, als:
 - a. in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt;
 - b. deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

Mevrouw Koenen-Kortz stelt namens de vereniging stelt de vraag over deze regels: *Wat wordt verstaan onder kleinschaligheid?*

De provincie hanteert geen vaste definitie van kleinschaligheid, omdat de schaal van een ontwikkeling niet alleen afhangt van de grootte van een ontwikkeling, maar ook van de impact op GO. Als het karakter van een gebied verandert, bijvoorbeeld doordat kernkwaliteiten significant worden aangetast of ontwikkelingsdoelen niet meer te realiseren zijn, beschouwen we een ontwikkeling als grootschalig. Een ontwikkeling die precies is gepland op een sleutelpositie binnen een belangrijke ecologische verbinding is bijvoorbeeld al snel grootschalig, ook al gaat het om een kleine ontwikkeling qua oppervlak. De voorgenomen activiteit binnen GO kan in onze ogen worden bezien als kleinschalige ontwikkeling, omdat het gaat om de bouw van één woning op de locatie van een bestaande schuur en omdat op het terrein veel onbebouwde grond overblijft die voor een deel bovendien als natuur wordt bestemd en ingericht. Uit het voornemen blijkt dat er met de aanleg van natuurvriendelijke oevers en een bosschage nieuwe natuur wordt aangelegd en als zodanig bestemd. Wel is nog een extra inspanning vereist om tot een significante versterking van kernkwaliteiten (en borging daarvan) te komen.

Mevrouw Koenen-Kortz vraagt vervolgens ook of de ontwikkeling bijdraagt aan de kernkwaliteiten van GO (en GNN).

Het voorliggende plan biedt met de aanleg van nieuwe natuurvriendelijke oevers langs de watergangen en een vochtige bosschage versterking van de natuurwaarden. Dit kan positief zijn voor de volgende ontwikkeldoelen voor natuur en landschap binnen GO:

- ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels
- Ontwikkeling biotopen voor vlinders en amfibieën en vogels van cultuurlandschappen (waaronder steenuil en kamsalamander, zie kernkwaliteiten van deelgebied 53)

De versterking van de effecten op de kernkwaliteiten van het plan zijn nog niet in detail uitgewerkt, maar het voorliggende plan lijkt zeker mogelijkheden te bieden om de kernkwaliteiten te versterken. We kunnen dit punt echter pas definitief beoordelen als er een meer uitgewerkt inrichtings- en beheerplan ligt, waarin preciezer wordt beschreven hoe het plangebied wordt ingericht en voor welke ontwikkeldoelen (en bijbehorende soort(groep)en) deze inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd.

Visie op het voornemen ten aanzien van het GNN

Mevrouw Koenen-Kortz stelt ook enkele vragen met betrekking tot het GNN:

De aanvrager van dit plan wil de rietkraag van zijn deel van het Wiel verwijderen. Mij lijkt dat dat niet bepaald substantieel bijdraagt aan het versterken van de kernkwaliteiten van het gebied maar dat er eerder kaalslag gepleegd wordt. Bovendien gaat het om een grote moderne woning in tegenstelling tot oude (monumentale) dijkwoningen. Wat zijn de criteria die een gemeente dient te hanteren hiervoor?

Verder ligt deze Wiel in het Gelders Natuur Netwerk en vormt de habitat voor diverse zeldzame en beschermde diersoorten, zoals de bever, kwak, ijsvogel, kamsalamander, etc. Er is echter geen Nee, tenzij....toets gedaan.

Dergelijke GNN gebieden zijn toch beschermd?

Hieronder reageren we op de voorgenomen ontwikkelingen binnen GNN, waarbij ook deze vragen en opmerkingen behandeld worden.

Het voornemen omvat de uitbreiding van de bestemming water aan de zuidostrand van de wiel binnen gebied dat is aangewezen als GNN. Hier is in de huidige situatie een verlandingszone met veel waterplanten als riet aanwezig. Het GNN is op basis van de Omgevingsverordening Gelderland beschermd. In de quickscan wordt deze ingreep niet beoordeeld als een ingreep met negatieve effecten op het GNN, maar deze ingreep kan in onze ogen echter heel goed leiden tot een vermindering van de natuurkwaliteit van het hier aanwezige beheertype N.04.02 zoete plas en tot aantasting van de kernkwaliteiten van het GNN ter plaatse. Dit lijkt ons zeker geen onderdeel van het plan dat ertoe strekt om de natuurkwaliteit van het GNN te behouden of verbeteren. In de brief van mevrouw Koenen-Kortz wordt bijvoorbeeld aangegeven dat het wiel onderdeel vormt van het leefgebied van kamsalamander, een soort waarvan het leefgebied speciaal is benoemd als kernkwaliteit voor dit deelgebied van het GNN (en GO). Op dit moment kunnen we niet uitsluiten dat het voornemen op dit punt leidt tot aantasting van de kernkwaliteiten van het GNN. Op dit punt kan het voorliggende plan in strijd zijn met het beleid van de provincie Gelderland.

Het voornemen is om het wiel in het nieuwe bestemmingsplan de bestemming water te geven net als in het vigerende bestemmingsplan. Aangezien het wiel onderdeel is van het GNN, is deze bestemming in onze ogen niet passend. Het wiel moet net als het aangrenzende vochtige bos de bestemming natuur krijgen, zodat het GNN ook planologisch beschermd wordt.

Ook het vochtige bos ten zuidoosten van het wiel is aangewezen als GNN. Het lijkt er op basis van de verbeelding op dat de woning voor een klein deel binnen het GNN wordt gerealiseerd en dat zeker de woonbestemming deels binnen het GNN ligt. Het volledige GNN moet echter de bestemming natuur krijgen. Het plan lijkt echter mogelijkheden te bieden om de positionering van de woonbestemming en het bouwvlak aan te passen, waardoor dit tot een knelpunt voor de ontwikkeling hoeft te leiden.

Provinciale rol bij plannen in GO en GNN-gebied

Als laatste stelt mevrouw Koenen-Kortz de vraag in hoeverre gemeenten zonder meer kunnen afwijken van provinciaal beleid. Moet een gemeente toestemming vragen aan Provinciale Staten en/of Gedeputeerde Staten? Wordt een gemeente getoetst door de Provincie in zo'n geval als deze waar het GO en GNN gebied betreft?

De gemeente dient bestemmingsplannen waarin een provinciaal belang in het geding is voor te leggen aan de provincie in het kader van het wettelijk vooroverleg. De gemeente zorgt dan in overleg met de provincie dat het provinciaal belang goed verwerkt wordt in het plan. In dit geval heeft het vooroverleg niet plaatsgevonden. De gemeente heeft deze fout ontdekt en is alsnog in overleg getreden, met als doel tot een plan te komen waarin het provinciaal belang goed verwerkt is.

We hopen hiermee uw vragen beantwoord te hebben.